

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินผลโครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวครุณี ชันโท

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. มยุรี	อนุমানราชธน	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ปรีชา	เจ็งเจริญ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ เสกสิน	ศรีวัฒนานุกุลกิจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความพร้อมของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2541 /2542 และประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินงานโครงการ (2) ประเมินผลโครงการหลังการดำเนินงานเสร็จสิ้นด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพอเพียง ความเสมอภาคและความเป็นธรรม และ(3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะแนวทางการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประเมินความพร้อม คือ ผู้ช่วยผู้จัดการสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพงและสาขาสันป่าตองจำนวนรวม 12 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการและหลังการดำเนินงานโครงการ คือคือ ผู้ช่วยผู้จัดการสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพงและสาขาสันป่าตองจำนวนรวม 28 คน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในเขตพื้นที่ของ ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพงและสาขาสันป่าตอง จำนวนรวม 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินความพร้อมของโครงการฯ เจ้าหน้าที่ที่สันทัดมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ทรัพยากรและเจ้าหน้าที่ที่สันทัดในการดำเนินงานโครงการงบประมาณที่จัดสรรให้กู้มีเพียงพอ เจ้าหน้าที่ที่สันทัดมีความพร้อมในการปฏิบัติงานในโครงการฯ และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของโครงการฯ ให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า
2. การประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินงานโครงการฯ เจ้าหน้าที่ที่สันทัดได้นำวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโครงการฯ งบประมาณที่จัดสรรให้กู้มีเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งประกอบไปด้วยจำนวนของเจ้าหน้าที่ที่สันทัดที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ วัสดุอุปกรณ์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ไม่สามารถสรุปได้ว่าเพียงพอเนื่องจากมีการใช้งานร่วมกันระหว่างงานในโครงการฯ และงานประจำตามปกติของ ธ.ก.ส. ส่วนทางด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานในโครงการฯ เจ้าหน้าที่ที่สันทัดทุกคนมีความพร้อม เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และทราบระเบียบ กฎเกณฑ์ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ของโครงการฯ
3. การประเมินผลโครงการหลังการดำเนินงานโครงการฯ เสร็จสิ้น
 - (3.1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโครงการฯ โครงการฯ มีประสิทธิภาพด้านเวลาและการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยสามารถดำเนินงานได้ในระยะเวลาที่กำหนดในโครงการฯ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มศักยภาพและคุ้มค่าโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดหาเพิ่มเติมในการดำเนินงานโครงการฯ
 - (3.2) ประสิทธิภาพโครงการฯ พิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ซึ่งมี 3 ประการ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์เพียงประการเดียว คือ การช่วยเหลือเกษตรกรให้มีเงินไว้ใช้จ่ายในครอบครัวตามความจำเป็น ส่วนอีก 2 ประการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ การชะลอผลผลิตของเกษตรกรมิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป การช่วยให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

(3.3)ความพอเพียง พิจารณาจากการเปรียบเทียบจำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้กับจำนวนความต้องการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร สรุปได้ว่ามีความพอเพียง เนื่องจากผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนน้อยกว่าวงเงินที่จัดสรรให้

(3.4)ความเสมอภาค พิจารณาจากสัดส่วนระดับความแตกต่างของรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับความเสมอภาคในการเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเกษตรกรทุกรายที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ทุกราย

(3.5)ความเป็นธรรม พิจารณาจากอัตราส่วนของราคาตลาดเปรียบเทียบกับราคาประเมินข้าวที่เกษตรกรนำมากับโครงการฯ สรุปได้ว่ามีความเป็นธรรมเนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่ทาง ธ.ก.ส. ประเมินให้กับเกษตรกรจะถูกตลาดนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการตีราคาข้าวเปลือกในห้องตลาด

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ (1) ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่สิ้นเชื้อที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ (2) รัฐบาลประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดข้าวเปลือกในการวางแผนยุทธวิธีด้านตลาดข้าวเปลือกล่วงหน้าในแต่ละปี (3) รัฐบาลจัดหาตลาดกลางรับซื้อข้าวเปลือกให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (4) รัฐบาลประสานงานกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับตลาดข้าวเปลือกในการกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกที่เป็นธรรมแก่เกษตรกร (5) รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดตลาดข้าวเปลือกในประเทศและต่างประเทศในแต่ละปี และ(6) รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่พัฒนาคุณภาพผลผลิตและพืชผลทางเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ให้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการผลิตและผลผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

Thesis Title Evaluation of the Paddy Mortgage Scheme, Chiang Mai Province

Author Miss Darunee Khantho

M.P.A.

Examining Committee :

Lecturer Dr. Mayuree Anumanrajadhon Chairman

Lecturer Dr. Preecha Jengjalern Member

Assoc.Prof. Seksin Srivattananukulkit Member

Abstract

The objectives of this research are (1) To evaluate the readiness of the Paddy Mortgage Scheme for the years 1999-2000 before and during its implementation; (2) To evaluate the scheme's performance regarding its efficiency, effectiveness, sufficiency, equality and justice after its implementation, and ; (3) To propose guidelines for improving the efficiency and effectiveness of the scheme.

The research informants before implementative evaluation were 12 samples; both during and after implementative evaluation the research informants were sample groups of 28 officers including the Assistant Manager and office staff of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative (San Kam Paeng and San Pa Tong branches), as well as 148 farmers who participated in the scheme. The data, collected by interview and questionnaire, was analysed using SPSS/Windows to produce frequency, percentage and weighted mean score.

The outcomes of the research scheme were as follows:

1. Before implementative evaluation of the scheme, credit officers gained knowledge with regards to the scheme objectives; resources for scheme operation, loan funds, giving information to farmers prior to the scheme's implementation.

2. During implementative evaluation, credit officers followed the guidelines according to the scheme's objectives. There were sufficient numbers of credit officers and funds to run the scheme. However, it cannot be concluded that there were adequate resources allocated, as resources were shared between this scheme and the operational work of the Bank.

Regarding the readiness for the scheme, the credit officers were well equipped. Most of the farmers understood the scheme's objectives, regulations, interest rates and time frame.

3. After implementative evaluation

(3.1) The scheme's outcomes illustrated its efficiency. Work was completed within the planned time period and available resources were utilized without exceeding the scheme's cost.

(3.2) The scheme was effective with regards to the first of the 3 objectives: that was, the farmers had sufficient income for their families. However, the other 2 objectives were not achieved: a fair price for rice; and a slowdown of excessive rice flow into the market.

(3.3) The scheme's funds were sufficient, as the amount of money lent was less than the budgeted loan fund.

(3.4) The scheme was managed with equality, as the data on scheme participants revealed that all low-income applicants had been accepted to receive loans.

(3.5) The scheme used the market price of paddy mortgage as a criterion to regulate prices. This ensured a fair deal for the farmers.

4. The following are suggestions for the efficient and effective management of the scheme: (1) Encouragement of morale and motivation to the Assistant Manager and office staff at the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative; (2) Office cooperation on the part of the government regarding the strategic planning of the paddy market each year; (3) Establishment of a central market for paddy by the government; (4) Cooperation between the government and private organizations in price-fixing for paddy; (5) Establishment by the government of a clear scheme's regarding the domestic and foreign market for paddy, and; (6) The government assigns duties to its responsible agencies with regard to the continual and consistent development of rice production and quality.